

BULETIN INFORMATIV

Cuprins

A cincea ediție a Forumului „Reformarea justiției și combaterea corupției”

Membru CSM vizat în dosar de corupție. Problemele de sistem lezează activitatea Comisiei Pre-Vetting

Procurorul general Stoianoglo a fost demis. Ce urmează?

Curtea Constituțională a suspendat, apoi a anulat interdicția de a candida la alegeri pentru foștii frunțași ai Partidului „Șor”

Violările admise de Republica Moldova și constatate de CtEDO timp de 26 de ani

PE SCURT

A CINCEA EDIȚIE A FORUMULUI „REFORMAREA JUSTIȚIEI ȘI COMBATEREA CORUPȚIEI”

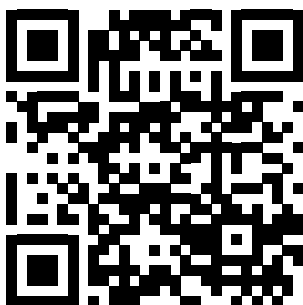
În perioada 19-20 septembrie 2023, Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM), în colaborare cu Guvernul Republicii Moldova, a organizat cea de-a cincea ediție a Forumului „Reformarea justiției și combaterea corupției”. Forumul a fost deschis de Prim-ministrul Republicii Moldova, Dorin Recean, Ambasadorul Statelor Unite ale Americii (SUA) în Republica Moldova, Kent D. Logsdon, Ambasadorul Uniunii Europene în Republica Moldova, Jānis Mažeiks, și Președintele CRJM, Ilie Chirtoacă. Evenimentul i-a avut în calitate de vorbitori cheie pe Daniel-Marius Morar, fostul procuror-șef al Direcției Naționale Anticorupție din România, și Peter Kiefer, un expert în domeniul judiciar, cu o experiență de peste 40 de ani de lucru cu instanțele de judecată din Oregon, Arizona și California, SUA.

Forumul a reunit principalii actori din sectorul justiției, politicieni, experți naționali și internaționali, societatea civilă și parteneri de dezvoltare, în vederea identificării și impulsivării reformelor din domeniul justiției și combaterii corupției, dar și reducerii riscurilor aferente acestora. Evenimentul s-a desfășurat pe parcursul a două zile, fiind structurat în patru panouri de discuții. Fiecare panel a fost însoțit de date statistice actuale, dar și de opinia cetățenilor vizavi de subiectele abordate.

În prima zi a Forumului, discuțiile s-au concentrat pe principalele reforme și anume evaluarea externă, reforma Curții Supreme de Justiție (CSJ), precum și pe investigarea și sancționarea eficientă a corupției. Cu referire la procesul de evaluare externă a judecătorilor și procurorilor, care a demarat în aprilie 2022, în prezent, ne aflăm la etapa de stabilire a componenței Consiliului Superior al Procurorilor (CSP) și a evaluării judecătorilor și candidaților la funcția de judecător al CSJ. Urmare a intrării în vigoare a Legii vetting, va începe a treia etapă, ce va viza evaluarea judecătorilor și procurorilor care ocupă funcții-cheie – președinții de instanță, șefii procuraturilor, procuraturile specializate și curțile de apel. Procesul a întâmpinat reacții de rezistență, care au încetinit implementarea reformei și livrarea rapidă a rezultatelor. În cadrul discuțiilor, s-a făcut referință la deciziile CSJ din 1 august 2023, privind cei 21 de candidați la funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii și în CSP, care au picat evaluarea Comisiei Pre-vetting (a se vedea Buletinul informativ nr. 60). Alte dificultăți identificate includ numărul insuficient de candidați pentru posturile vacante din cadrul CSJ, chiar și din rândul non-judecătorilor, precum și

SUSȚINE CRJM

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01

+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva

Reformele ambițioase privind justiția și lupta împotriva corupției sunt procese de durată. Deși viteza implementării și încrederea cetățenilor în proces sunt esențiale, calitatea implementării reformelor rămâne factorul determinant.

demisiile ca urmare a sancțiunilor de nepromovare a evaluării externe. Soluțiile propuse țin de creșterea salariilor celor care au promovat evaluarea și asigurarea unei comunicări proactive. Mecanismul de evaluare reprezintă un angajament asumat de către Republica Moldova în parcursul european, în calitatea sa de țară candidată. Conform experților, acest proces este inevitabil, reprezentând doar începutul, deoarece asigurarea unui nivel înalt de competență și profesionalism al judecătorilor și procurorilor este o necesitate constantă, care nu trebuie să dispară niciodată.

Combaterea corupției este un angajament la fel de important de care depinde parcursul european al Republicii Moldova. Urmare a [delimitării competențelor](#) Procuraturii Anticorupție (PA) și Centrului Național Anticorupție (CNA), în cadrul discuțiilor a fost evidențiată lipsa de resurse și logistică a PA pe termen lung. În acest sens, s-a pus un accent semnificativ pe necesitatea fortificării PA pentru a-i permite să lupte eficient împotriva corupției mari. De asemenea, s-a evidențiat importanța asigurării protecției denunțatorului, specializării procurorilor și asigurării unei cooperări eficiente între PA și alte instituții precum CNA, Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Autoritatea Națională de Integritate și Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor.

În [a doua zi a Forumului](#), au fost abordate subiecte privind optimizarea hărții judecătorești și justiția viitorului. În discuțiile despre optimizarea hărții judecătorești, care este strâns legată de accesul cetățenilor la justiție, au fost identificate anumite deficiențe. Acestea includ cheltuieli de transport și timpul necesar transferului personalului între sediile principale și cele secundare, dificultatea formării completelor de judecată în sediile în care activează un număr mic de judecători și necesitatea deplasării judecătorilor din alte locații, creșterea numărului de dosare raportat la numărul efectiv de judecători, ceea ce duce la întâzieri în examinarea cauzelor. În cadrul Forumului, au fost prezentate exemple de bune practici din Regatul Țărilor de Jos, Danemarca și Estonia. Ca recomandări, s-a subliniat importanța amplasării instanțelor de judecată în apropierea centrelor de dezvoltare economică, pentru a facilita angajarea rapidă a personalului și asigurarea creșterii profesionale a acestora. De asemenea, s-a accentuat necesitatea dotării instanțelor și eficientizarea procedurilor pentru a asigura repartizarea aleatorie și uniformă a dosarelor și specializarea judecătorilor.

Digitalizarea sistemului de justiție reprezintă un pas inevitabil în direcția Justiției viitorului. În cadrul panelului de discuții, au fost evidențiate deficiențele în acest proces, cu accent pe criza de resurse, de personal și de echipamente. S-a subliniat importanța colaborării cu partenerii de dezvoltare în acest sens. Deși au fost realizate progrese semnificative, cum ar fi implementarea sistemului de înregistrare audio și video a ședințelor de judecată accesibile părților, portalul instanțelor de judecată și sistemul informațional e-dosar, s-a subliniat și necesitatea îmbunătățirii comunicării dintre instanțe și profesioniști, care încă adesea este încurcată de birocratie și hârtii. De asemenea, s-a accentuat importanța dezvoltării de instrumente și platforme care să faciliteze personalului judecătoresc introducerea și preluarea eficientă a informațiilor și crearea

unor instrumente de comunicare cu cetățenii, precum o arhivă electronică centralizată, asemănătoare cu cea din Estonia.

Experții internaționali și partenerii de dezvoltare au menționat că reformele ambițioase privind justiția și lupta împotriva corupției, anunțate în Republica Moldova, sunt procese care durează. Încrederea cetățenilor în aceste inițiative este esențială, iar viteza implementării reformelor joacă un rol substanțial. Cu toate acestea, calitatea este factorul determinant. Pe lângă atenția sporită din partea cetățenilor și a partenerilor de dezvoltare, există și o voință politică a autorităților pentru aceste reforme. Sprijinul comunității internaționale în acest proces reprezintă un atu esențial pentru Republica Moldova.

CRJM va publica un rezumat al principalelor recomandări de la Forum, care va fi expediat Ministerului Justiției, partenerilor de dezvoltare și altor decidenți, dar și tuturor participanților la eveniment.

MEMBRU CSM VIZAT ÎN DOSAR DE CORUPȚIE. PROBLEMELE DE SISTEM LEZEAZĂ ACTIVITATEA COMISIEI PRE-VETTING

La 20 septembrie 2023, în spațiul public a apărut informația precum că unul din membrii Consiliului Superior al Magistraturii (CSM), constituit din persoane care au promovat evaluarea externă, a fost învinuit anterior într-un dosar penal de corupție. Cazul se referă la [Iulian Muntean](#) – avocat, fost lector universitar. Acesta a promovat procedura de [evaluare externă](#) în august 2023, iar la 7 septembrie 2023, a fost [numit de Parlament](#) în calitate de membru CSM (a se vedea [Buletinul informativ CRJM nr. 59](#)).

În aceeași zi, Iulian Muntean [a recunoscut public](#) că, în 2018, a figurat într-o [cauză penală](#) ce a vizat zeci de profesori ai Academiei de Studii Economice din Moldova. El a notat că a fost supus percheziției în cadrul urmăririi penale, însă nu a fost reținut sau arestat. Deși i-a fost înaintată învinuirea în septembrie 2018, până în prezent, nu i-a fost comunicată nicio decizie sau acțiune pe caz. A considerat că dosarul a fost clasat și nu a comunicat aceste detalii Comisiei Pre-vetting.

La 21 septembrie 2023, Comisia Pre-vetting [a declarat](#) că, pe parcursul procedurii de evaluare, nu a fost informată despre vreun dosar penal în care ar fi fost vizat candidatul Iulian Muntean. Comisia a solicitat informația relevantă de la Centrul Național Anticorupție (CNA) și Serviciul de Informații și Securitate, precum și a colectat date din diferite surse publice și private. Mai mult, Comisia a specificat că, la completarea voluntară a chestionarului de etică, Iulian Muntean nu a indicat nicio procedură penală ce l-ar viza.

Procuratura Anticorupție (PA) [a precizat](#) că nu a recepționat vreo solicitare de la Comisia Pre-vetting cu privire la prezentarea informației referitoare la candidatul Muntean, așa cum s-a procedat anterior în cazul altor candidați la CSM și Consiliul Superior al Procurorilor. Totodată, PA a notat că nu are obligația

După o lună de la numire, membrul CSM Iulian Muntean și-a prezentat demisia. Acesta nu a comunicat Comisiei Pre-vetting despre învinuirile care i-au fost înaintate în cadrul unui dosar penal de corupție. Organele de drept se acuză reciproc referitor la omisiunea reflectării acestei informații în Registrul de evidență a infracțiunilor.

de a acumula și de a prezenta din oficiu Comisiei Pre-vetting date referitoare la persoanele supuse evaluării.

La 22 septembrie 2023, membrii CSM au emis o [declarație](#) prin care și-au manifestat îngrijorarea în raport cu situația creată. În condițiile în care Iulian Muntean nu a prezentat nicio argumentare plauzibilă cu privire la nedeclararea calității sale de învinuit, au considerat că cea mai optimă soluție ar fi depunerea cererii de demisie. De asemenea, și ministra justiției a [sugerat](#) demisia acestuia.

La 25 septembrie 2023, Comisia juridică, numiri și imunități a organizat [audieri publice](#), în vederea elucidării circumstanțelor cauzei. Directorul CNA a menționat că în Registrul unic de evidență a infracțiunilor (Registru) nu a fost consemnată nicio informație privind înaintarea învinuirii domnului Muntean. Respectiv, CNA nu a cunoscut despre calitatea procesual-penală a acestuia și nu a putut comunica despre acest fapt Comisiei Pre-vetting. Deși dosarul penal din 2018 a fost inițiat de către CNA, punerea sub învinuire a lui Muntean a fost efectuată de către PA care a instrumentat cazul. Conform CNA, responsabilitatea pentru completarea Registrului era pe seama procurorului PA. Pe de altă parte, reprezentanții PA au menționat că, potrivit unui ordin interinstituțional, obligația de efectuare a consemnărilor în Registru o au ofițerii de urmărire penală, astfel, responsabilitatea pentru lipsa înregistrării a fost pasată pe seama CNA. În cadrul audierilor s-a depistat că este o practică des întâlnită când fișele de evidență de înaintare a învinuirii nu sunt înregistrate în Registru. În concluzie, președinta Comisiei juridice, numiri și imunități a notat că acest caz relevă o gravă problemă de sistem, or, acordarea persoanei unui statut procesual, fără consemnarea acestui fapt în Registru, este inadmisibilă și poate genera abuzuri din partea organelor de drept.

A doua zi după audieri, Iulian Muntean a depus cererea de demisie, care la 5 octombrie 2023 a fost [aprobată](#) de către Parlament. Totodată, PA a [anunțat](#) despre inițierea unui proces penal pe faptul pretinselor acțiuni ilegale ale unor angajați ai CNA, în legătură cu acest caz.

PROCURORUL GENERAL STOIANOGLO A FOST DEMIS. CE URMEAZĂ?

La 26 septembrie 2023, președinta Maia Sandu a [semnat decretul](#) de eliberare din funcție a procurorului general suspendat Alexandr Stoianoglo. Conform legii, procurorul general poate fi demis doar la propunerea Consiliului Superior al Procurorilor (CSP). CSP a formulat o asemenea propunere [încă la 23 mai 2022](#), constatând performanța insuficientă a lui Stoianoglo (a se vedea [Buletinul CRJM nr. 45](#)).

Președinta Sandu a ezitat cu emiterea decretului, așteptând examinarea de către judecători a contestației împotriva hotărârii CSP. După mai mult de un an de zile, aceasta încă este pendinte la Curtea de Apel Chișinău. [Conform Președinției](#), deja nu s-a mai așteptat soluția judecătorilor, fiindcă „pronunțarea unei decizii de

Este puțin probabil ca noul procuror general să fie numit mai devreme de martie 2024.

către instanțele judecătorești ... este tergiversată”, iar decretul „vine în contextul recomandărilor Uniunii Europene de a asigura suplinirea funcției de procuror general”.

Conform [Legii cu privire la Procuratură](#), vacanța funcției de procuror general urmează a fi suplinită în cel mult șase luni de la apariție, adică până la 26 martie 2024. Acesta este selectat de către CSP și numit prin decret prezidențial pentru un mandat de 7 ani. La 6 octombrie 2023, membrii CSP au [decis modificarea](#) Regulamentului cu privire la selectarea procurorului general și, ulterior, anunțarea concursului.

Candidații la funcția de procuror general vor avea 30 de zile pentru depunerea dosarelor. Ulterior, cei preselecțaiți vor fi invitați la un interviu în fața CSP. La una din ședințele recente ale CSP, deciziile cu privire la numirea procurorilor-șefi au fost amânate pentru a fi luate de către noul CSP. Cel mai probabil, selectarea următorului procuror general va fi făcută de către noua componentă a CSP, însă nu este clar deocamdată când aceasta va exista. Mandatul de patru ani ai actualilor membri ai CSP a expirat, iar la Adunarea Generală a Procurorilor nu au fost aleși cei cinci membri procurori ai CSP. Alegerea acestora a fost amânată până la finalizarea re-evaluării externe a tuturor candidaților. Amânarea a fost posibilă după ce, la 1 august 2023, Curtea Supremă de Justiție a anulat trei decizii ale Comisiei Pre-vetting cu privire la candidații pentru CSP (a se vedea [Buletinul CRJM nr. 60](#)).

Conform [Legii cu privire la evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor](#), câștigătorul concursului poate fi numit procuror general doar dacă promovează această evaluare. Având în vedere că noul CSP încă nu a fost constituit, un calcul simplu sugerează că este puțin probabil ca noul procuror general să preia funcția mai devreme de martie 2024.

Alexandr Stoianoglo a fost numit procuror general la 29 noiembrie 2019 și a exercitat efectiv această funcție până la 5 octombrie 2021, când a fost suspendat din funcție de către CSP. Împotriva acestuia au fost pornite mai multe cauze penale pentru exces de putere, corupție și fals în declarații, care au fost conexe. Dosarul penal [a fost transmis în judecată](#) în luna octombrie 2022, însă încă se află pe rolul Judecătoriei Chișinău. Alexandr Stoianoglo a contestat la Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CtEDO) [suspendarea sa din funcție și pornirea cauzelor penale împotriva sa](#), pe care le consideră motivate politic. În luna mai 2022, CtEDO a comunicat cauzele Guvernului.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A SUSPENDAT, APOI A ANULAT INTERDICȚIA DE A CANDIDA LA ALEGERI PENTRU FOȘTII FRUNTAȘI AI PARTIDULUI „ȘOR”

La 28 septembrie 2023, Curtea Constituțională, printr-o [decizie](#), a suspendat aplicarea art. 16 alin. 2 lit. e) din [Codul electoral](#). Această prevedere interzicea unor membri ai partidelor politice declarate neconstituționale să participe la

Curtea Constituțională: deși intenția legii recent adoptate ar putea fi protejarea securității naționale și a ordinii publice, restricțiile specifice sunt excesive și potențial arbitrare.

alegeri timp de cinci ani. Motivele care au stat la baza sesizării sunt pretinsa încălcare a articolului 38 din Constituție, care garantează dreptul de vot și dreptul de a fi ales. Autorii sesizării, reprezentanți ai fostului Partid „Șor”, au subliniat că prevederea afectează drepturile electorale ale celor asociați cu un partid declarat neconstituțional, cu posibile consecințe de lungă durată.

Analizând sesizarea, Curtea Constituțională a subliniat că în Constituție li se garantează cetățenilor cu drept de vot posibilitatea de a fi aleși, precum și înregistrarea lor de către autoritățile electorale. În urma unor dezbateri în fața Curții, judecătorii au decis suspendarea prevederilor în cauză, statuând că dacă ulterior se va constata neconstituționalitatea unei anumite prevederi după perioada de înregistrare a candidaților pentru alegerile locale generale din 5 noiembrie 2023, persoanele vizate ar fi lipsite de dreptul lor constituțional de a fi alese. În urma deciziei de suspendare, membrii fostului Partid „Șor” au putut să se înregistreze în calitate de candidați la aceste alegeri.

Ulterior în ședința din 3 octombrie 2023, Curtea Constituțională a examinat sesizarea în detaliu. Cu votul a 3 judecători „pro” și 2 „împotriva”, Curtea a **decis să declare neconstituționale** prevederile în cauză. Curtea a stabilit că, deși intenția legii recent adoptate ar putea fi protejarea securității naționale și a ordinii publice, restricțiile specifice sunt excesive și potențial arbitrare. Mai mult, analizând nota informativă care a precedat adoptarea legii, judecătorii Curții au constatat că Parlamentul a eșuat să asigure, prin prevederile înaintate, o procedură care ar asigura posibilitatea evaluării fiecărei persoane și a contribuției sale la acțiunile care au condus la declararea neconstituționalității partidului, pentru a decide în fiecare caz în parte dacă acesta poate să fie candidat în alegeri.

În pofida hotărârii Curții Constituționale, în ziua imediat următoare, Comisia pentru Situații Excepționale a **reintrodus interdicția** în Codul electoral. Parlamentul a aprobat în aceeași zi **modificări ale Codului electoral în două lecturi**. Amendamentele enunță patru criterii principale ca bază pentru excluderea unor candidați din cursa pentru funcții publice. Printre acestea se numără încălcarea legislației electorale și sancțiunile internaționale impuse de către alte state.

Modificările Codului electoral vizând Partidul „Șor” au fost analizate și de Comisia de la Veneția și Biroul OSCE pentru instituții democratice și drepturile omului (ODIHR). În cea mai recentă **opinie** emisă la 6 octombrie 2023, Comisia de la Veneția a criticat modificările recente (declarată neconstituționale între timp) la Codul electoral. Potrivit Comisiei, prevederile în cauză aplică o ineligibilitate largă și automată anumitor membri ai partidelor considerate neconstituționale pentru a candida la funcții publice fără o evaluare individualizată adecvată. Comisia și ODIHR au recomandat autorităților naționale să implementeze măsuri care ar putea restricționa de la participarea în alegeri doar membrii partidului declarat neconstituțional, ale căror acțiuni amenință cu adevărat valorile democratice.

Violările constatate în cauzele moldovenești sunt variate, fiind un indicator al protecției precare a drepturilor omului, cu precădere în sistemul de justiție.

VIOLĂRILE ADMISE DE REPUBLICA MOLDOVA ȘI CONSTATATE DE CTEDO TIMP DE 26 DE ANI

La 12 septembrie 2023 s-au împlinit 26 de ani de când Republica Moldova a aderat la Convenția Europeană a Drepturilor Omului (CEDO) și de atunci Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CtEDO) examinează cererile depuse împotriva statului nostru. CRJM a sintetizat [într-un document](#) toate violările comise de Republica Moldova, trecând în revistă tipologia lor și hotărârile de condamnare.

Cele peste 5.000 de pagini de jurisprudență CtEDO în cauzele contra Republicii Moldova au fost rezumate într-un document de 21 de pagini. Violările sunt sistematizate într-un tabel în funcție de articolele CEDO și tipul de violări constatate de CtEDO. În tabel, la fiecare categorie, sunt menționate toate hotărârile în care a fost constatată o violare de același tip.

În perioada 12 septembrie 1997 – 11 septembrie 2023, au fost pronunțate 590 de hotărâri în care CtEDO a constatat 764 de violări ale CEDO. Cele mai des încălcate drepturi sunt dreptul la un proces echitabil (Art. 6 CEDO) – 239 de violări (31,3%); interzicerea torturii (Art. 3 CEDO) – 180 de violări (23,6%); dreptul la libertate și siguranță (Art. 5 CEDO) – 113 violări (14,8%); dreptul la un recurs efectiv (Art. 13 CEDO) – 65 de violări (8,5%); dreptul la respectarea vieții private și de familie (Art. 8 CEDO) – 47 de violări (6,2%); dreptul la viață (Art. 2 CEDO) – 22 de violări (2,9%).

Cele mai des întâlnite tipuri de violări sunt neexecutarea hotărârilor judecătorești – 82 de violări (10,7%); casarea hotărârilor judecătorești irevocabile – 58 de violări (7,6%); investigarea defectuoasă a maltratării – 55 de violări (7,2%); detenția în condiții proaste – 48 de violări (6,3%); maltratarea – 39 de violări (5,1%); arestarea nemotivată – 32 de violări (4,2%). Acest fapt este un indicator al protecției precare a drepturilor omului în Moldova, cu precădere în sistemul de justiție.

Republica Moldova a fost obligată să plătească despăgubiri de peste 22 de milioane EUR. Pentru detalii despre despăgubirile oferite, a se vedea [o altă analiză elaborată de CRJM](#), la începutul anului 2023.

I PE SCURT

La **9 august 2023**, oligarhul Vladimir Plahotniuc, [recent sancționat](#) de Uniunea Europeană (UE) pentru încercarea de destabilizare a Republicii Moldova, [a inițiat](#) o acțiune în justiție împotriva Consiliului UE pentru anularea deciziei și a [Regulamentului de punere în aplicare a hotărârii](#), precum și recuperarea cheltuielilor de judecată. Acesta susține că decizia Consiliului UE a fost bazată pe erori de apreciere la includerea sa în lista vizată la articolul 1 din decizie și articolul 2 din regulament. De asemenea, acesta a invocat încălcarea drepturilor sale prevăzute de Tratatul privind UE și Carta drepturilor fundamentale a UE.

Sancțiunile impuse de UE pe 30 mai 2023 împotriva lui Plahotniuc, dar și a altor persoane, precum Ilan Șor, Marina Tauber, Gheorghe Cavcaliuc și Igor Chaika, includ interdicția de călătorie și înghețarea activelor.

La **12 septembrie**, Consiliul Superior al Magistraturii (CSM) a desemnat-o pe judecătoarea Livia Mitrofan în funcția de președintă interimară a Judecătoria Chișinău, după ce judecătorul Nicolae Șova din motive personale a depus cerere de încetare a exercitării interimatului funcției de președinte al instanței. CSM a solicitat judecătorilor de la Judecătoria Chișinău depunerea cererilor în vederea desemnării pentru exercitarea interimatului funcției de președinte. Doar Livia Mitrofan de la Judecătoria Chișinău (sediul Centru) a depus o cerere în acest sens. Candidatura judecătoarei Mitrofan a fost aprobată cu 10 voturi „pro” ale membrilor CSM. Livia Mitrofan activează în funcție de judecătoare la Judecătoria Chișinău din anul 2017.

La **15 septembrie**, Consiliul Superior al Magistraturii (CSM) a hotărât înaintarea repetată către președinta țării a propunerii de numire în funcție până la atingerea plafonului de vârstă a șapte judecători: [Veaceslav Martînenco](#), [Serafim Vasilache](#), [Eugeniu Beșelea](#), [Dragoș Crigan](#), [Lucia Bagrin](#), [Nicolae Ghedrovici](#) și [Igor Negreanu](#). Totodată, CSM a amânat examinarea chestiunii similare referitoare la judecătoarea [Irina Păduraru](#), pe motivul necesității acumulării informației adiționale, dar și a propus președintei eliberarea din funcție a judecătoarei [Lorina Ciubotaru](#). Potrivit legislației, președintele țării poate respinge motivat doar o singură dată propunerea CSM de numire în funcție a judecătorului. Amintim că, în iunie 2022, președinta țării a respins numirea în funcție până la atingerea plafonului de vârstă a **13 magistrați**, din totalul de 40 propuși de către CSM. Ulterior, în noiembrie 2022, au mai fost **respinse 11 candidaturi**.

La ședința din **19-21 septembrie**, [Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei](#) a examinat măsurile întreprinse de către Republica Moldova pentru investigarea eficientă a maltratării. Comitetul a constatat că numărul plângerilor de maltratare a scăzut comparativ cu 2019, însă rata dosarelor pornite pe marginea acestor plângeri este mică, rata achitărilor este deosebit de mare, iar procesele durează prea mult pentru a descuraja tortura. La 26 iulie 2023, [CRJM](#) a prezentat [Comitetului poziția sa](#) cu privire la acest subiect. Majoritatea recomandărilor CRJM se regăsesc în decizia Comitetului.

La **21 septembrie**, deputaților Irina Lozovan și Alexandr Nesterovschi, ex-membri PSRM și actuali lideri ai Partidului „Renaștere”, [le-a fost ridicată imunitatea parlamentară](#), fiind ulterior plasați în arest preventiv pentru 30 de zile. Șefa Procuraturii Anticorupție, Veronica Dragalin, [a oferit detalii](#) pe acest caz, precizând presupusa implicare a deputaților într-un sistem de finanțare ilicită a partidului „Renaștere” de către grupul criminal al lui Ilan Șor (fostul Partid „Șor”). Se pare că atât Lozovan, cât și Nesterovschi au acceptat fonduri ilicite care au fost utilizate inclusiv pentru coruperea unui alt fost deputat și lider de partid extra parlamentar, Arina Spătaru.

I ECHIPA CRJM

Ilie CHIRTOACĂ
Președinte

Aurelia CELAC
Manager financiar și contabil

Daniel GOINIC
Director de Program

Olga CORTAC
Directoare a Serviciului Administrativ

Vladislav GRIBINCEA
Director de Program

Alina FRIMU
Asistentă a Serviciului Administrativ

Victoria MEREUȚĂ
Consilieră juridică

Dumitru JOMIR
Coordonator de Comunicare

Andrei NASU
Consilier juridic

Natalia ROTARU
Specialistă în Comunicare

Valeria BUTORINA
Consilieră juridică junioară

Acest buletin informativ a fost elaborat cu sprijinul financiar oferit de Departamentul de Stat al Statelor Unite ale Americii. Opiniile, constatările și concluziile formulate în document aparțin CRJM și nu reflectă în mod necesar poziția Departamentului de Stat al Statelor Unite ale Americii.

Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM) este o organizație necomercială care contribuie la consolidarea democrației și a statului de drept în Republica Moldova, cu accent pe justiție și drepturile omului. Suntem independenți și neafiliați politic. Puteți susține activitățile de cercetare și advocacy ale CRJM printr-o [donatie online](#)

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01

+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva